

Kamila RADLIŃSKA*

Agnieszka KURDYŚ-KUJAWSKA**

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ PT. WSPÓŁPRACA I DOŚWIADCZENIA NAUKI WE WSPIERANIU POLITYK NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH¹

W dniach 14-16 września 2022 r. na Wydziale Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej odbyła się Konferencja Naukowa na temat Współpraca i doświadczenia nauki we wspieraniu polityk na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Konferencja została dofinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Doskonała Nauka – Wsparcie konferencji naukowych (Projekt nr DNK/SP/550665/2022). Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli prof. dr hab. Danuta Zawadzka, JM Rektor Politechniki Koszalińskiej oraz dr inż. Sylwia Łaba, Dyrektor Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego. Natomiast, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne o/Koszalin, Program Nowoczesne Zarządzanie Biznesem, DARLOT Darłowska Lokalna Organizacja Turystyczna oraz Fundacja Nauka dla Środowiska stanowili grono Patronów merytorycznych Konferencji.

W pierwszym dniu Konferencji zorganizowano warsztat metodyczny na temat *Współpracy naukowej we wsparciu polityki rozwoju obszarów wiejskich*. Gospodarzem spotkania był prof. dr hab. inż. Jerzy Korczak, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej. Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej rozpoczął spotkanie od przedstawienia Politechniki Koszalińskiej, jako nowego członka Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich (European Rural Development Network ERDN), podkre-

---

* Politechnika Koszalińska, Wydział Nauk Ekonomicznych

** Politechnika Koszalińska, Wydział Nauk Ekonomicznych

¹ Konferencja pt. Współpraca i doświadczenia nauki we wspieraniu polityk na rzecz rozwoju obszarów wiejskich została dofinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Doskonała Nauka – Wsparcie konferencji naukowych, nr projektu DNK/SP/550665/2022

ślając jakie możliwości uczestnictwo w sieci stwarza pracownikom Politechniki Koszalińskiej. Zaproszeni dyskutanci dr Zbigniew Floriańczyk z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego oraz prof. dr hab. Paweł Chmieliński z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk – przedstawiciele Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich zapoznali uczestników spotkania ze strategią sieci badawczej ERDN, przyszłymi kierunkami jej rozwoju. Ponieważ warsztat miał formułę spotkania networkingowego to do dyskusji zaproszeni zostali dyskutanci Monica Mihaela Tudor PhD (Romanian Academy – Institute of Agricultural Economics, Rumunia), Živilė Gedminaitė-Raudonė PhD (Lithuanian Center For Social Sciences, Litwa), Klaus Wagner PhD (Federal Institute of Agricultural Economics, Austria) oraz prof. dr hab. Wawrzyniec Czubak (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Polska), którzy w nawiązaniu do przedstawionej strategii ERDN wskazali na możliwości współpracy badawczej i publikacyjnej w ramach istniejącej sieci badawczej. Spotkanie networkingowe zakończono ogniskiem, gdzie uczestnicy Konferencji mieli możliwość rozmów na tematy naukowe w mniej formalnych okolicznościach.

Drugi dzień Konferencji rozpoczął się sesją plenarną, podczas której prof. dr hab. inż. Jerzy Korczak, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej oraz prof. dr hab. Paweł Chmieliński, Prezes Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich, pracownik Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk dokonali uroczystego powitania uczestników Konferencji. Podczas wspólnego przywitania wskazali na znaczenie współpracy Uczelni i stowarzyszenia ERDN w zakresie popularyzacji badań naukowych wspierających rozwój obszarów wiejskich na arenie krajowej i międzynarodowej. Podczas sesji plenarnej zaprezentowano historię Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej oraz przedstawiono osiągnięcia naukowe i dydaktyczne pracowników Wydziału Nauk Ekonomicznych. Prof. dr hab. inż. Jerzy Korczak w prezentacji na temat 30 lat Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej przedstawił historię Wydziału. Natomiast, Prezes Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich ERDN prof. dr hab. Paweł Chmieliński oraz dr Zbigniew Floriańczyk, były Prezes ERDN w oparciu o prezentację na temat 20 lat Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich – patrzymy w przyszłość! podzielili się doświadczeniami stowarzyszenia ERDN w zakresie wymiany idei i doświadczeń badawczych oraz współpracy polskich i europejskich instytucji naukowo-badawczych w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa, przede wszystkim w perspektywie rozszerzenia Unii Europejskiej i jej przyszłych polityk.

Po zakończeniu części oficjalnej Konferencji i dyskusji dotyczącej tematyki wystąpień plenarnych dalsza część konferencji została podzielona na sesje panelowe i dyskusyjne. Pierwsza sesja panelowa na temat *Wizja rozwoju wsi i rolnictwa w dobie wyzwań związanych ze zmianami klimatu i demograficznymi* prowadzona przez prof. Jerzego Bańskiego z Instytutu Geografii i Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk oraz Dan Marius Voicilas PhD przedstawiciela Romanian Academy Institute of Agricultural Economics w Rumunii. Podczas sesji odbyło się 7 prezentacji oraz prowadzono ożywioną dyskusję na ich temat. Dyskusji poddano zagadnienia poruszane podczas wystąpień przygotowanych przez naukowców z Bułgarii, Czech, Grecji, Polski, i Rumunii, które dotyczyły następującej problematyki. Skutki zmiany klimatu i możliwe rozwiązania omawiane na platformach obejmujących wiele podmiotów zaprezentowane przez Marie Trantinová PhD z Institute of Agricultural Economics and Information z Czech. Następnie przedstawiono główne tezy rozważań Dan Marius Voicilas PhD, Monica Mihaela Tudor PhD, Elisabeta Rosu PhD, Lucian Luca PhD, Anca Izvoranu MSc, Sorinel Bucur PhD, przedstawicieli Romanian Academy Institute of Agricultural Economics, Rumunia na temat *Rozwój biogospodarki w Rumunii w obecnym kontekście regionalnym*. Problematyka Rumuńskiej perspektywy długoterminowej wizji obszarów wiejskich została przedstawiona w ramach prezentacji autorstwa Monica Mihaela Tudor PhD, Cordin Dinu Vasiliu PhD, Elisabeta Rosu PhD, Lucian Tanasa PhD, prof. Cristian Popescu PhD, Catalin Munteanu PhD, Lorena Chitea Scientific researcher, Mihai Chitea Doctoral student, Ioan Sebastian Bruma PhD z Romanian Academy Institute of Agricultural Economics, Rumunia. Następnie głos został oddany dr Zbigniewowi Floriańczykowi z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego, który w ramach wystąpienia na temat *Badania na rzecz priorytetów zrównoważonego rolnictwa* zaprezentował ciekawe podejście do tematu osiągnięcia priorytetów zrównoważonego rozwoju rolnictwa w Polsce.

Rozważania na temat *Społeczno-gospodarczej roli sektorów biogospodarki na obszarach wiejskich: przypadek Grecji* zaprezentowane w prezentacji prof. Efstratios Loizou i Marios Errikos Kyriklidis PhD z Border Studies, University of Western Macedonia, Department of Regional Development and Cross – Grecja oraz mgr inż Piotra Jurgi przedstawiciela Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego stanowiły kolejny punkt wystąpień. Kolejna prezentacja dotyczyła *Wpływu zmian klimatycznych na uprawy o wysokiej wartości handlowej w Rumunii* i była ona wynikiem współpracy Ion Certan PhD, Irina Chiurciu PhD – USAMV Bucuresti, Rumunia, Dan Marius Voicilas PhD przedstawicieli Romanian Academy Institute of Agricultural Economics, Rumunia. Sesję panelową kończyło wystąpienie na temat *Roli*

zmian demograficznych i infrastruktury społecznej w rozwoju obszarów wiejskich w Bułgarii przygotowane przez Bozhidar Ivanov PhD, Mihaela Mihailova MSc i Vassil Stoychev PhD student z Institute of Agricultural Economics w Bułgarii.

Po krótkiej przerwie kawowej uczestnicy Konferencji powrócili do obrad, które zorganizowano w dwóch konkurencyjnych sesjach: panelowej i dyskusyjnej. Sesja panelowa zatytułowana *Wpływ COVID-19 na wieś i rolnictwo: doświadczenia krajów europejskich* moderowali prof. dr hab. Barbara Wieliczko z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk oraz dr Zbigniew Floriańczyk z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego. Prezentacje wyników badań przygotowali przedstawiciele środowisk naukowych i organizacji badawczych z Litwy, Łotwy, Polski Słowacji i Włoch. Prowadzone dyskusje koncentrowały się wokół następujących tematów. Małe gospodarstwa: potencjał rolnictwa społecznego w zakresie włączenia społecznego na Łotwie, do której wprowadziła prof. Aija Zobena z University of Latvia, Łotwa. Następnie przedstawiciele Uniwersytetu Łódzkiego i Centrum Badań, Rozwoju i Innowacji Turystycznych CiTUR z Polski dr Tomasz Napierała i dr Katarzyna Leśniewska-Napierała przedstawili interesujące tezy na temat Powrót/dalej do wsi: Przypadek turystyki w bełchatowskim okręgu przemysłowym. *Zjawisko Camino de Santiago: wpływ nadmiernej turystyki i lat pandemii na dyskusję na temat (nie)zrównoważonej strategii rozwoju obszarów wiejskich* zostało przedstawione przez Vladimíra Székely PhD z Institute of Geography, Slovak Academy of Sciences w Słowacji. Prezentacja autorstwa Živilė Gedminaitė-Raudonė PhD, Rita Lankauskienė PhD, Lithuanian Centre for Social Sciences, Institute of Economics and Rural Development, Litwa dotycząca *Innowacyjnego podejścia do budowy lokalnych systemów żywnościowych: serwicyzacja rolnictwa* stanowiła kolejny punkt dyskusji. Następnie dr Agnieszka Kurdyś-Kujawska z Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej przedstawiła tezy dotyczące *Budowania odporności sektora rolnego w czasach niepewności*. Wystąpienie na temat *Włoskich dzielnic gastronomicznych jako modelu przejścia do nowej organizacji terytorialnej na rzecz rozwoju lokalnego* wraz z dyskusją stanowiło kolejny punkt sesji. Prezentację przygotowali Piermichele La Sala PhD i Incoronata Grazia Langianese PhD student z University of Foggia, Włochy. Sesję panelową kończyła prezentacja na temat *Wpływu środków kontroli infekcji Covid 19 na sektor festiwali i wydarzeń w Polsce* przygotowana przez dr Dorotę Janiszewską, dr Luizę Ossowską i prof. dr Grzegorza Kwiatkowskiego, pracowników Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej.

Równoległe z sesją panelową zorganizowano sesję dyskusyjną na temat *Wojna na Ukrainie a bezpieczeństwo żywnościowe i energetyczne oraz kryzys migracyjny w Polsce i Europie*, której przewodniczył prof. dr hab. Paweł Chmieliński, Prezes Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich ERDN, pracownik Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk. Do dyskusji zaproszono również: prof. dr hab. Arkadiusza Sadowskiego z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. inż. Jerzego Korczaka, Dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej, prof. dr hab. Monikę Stanny, Dyrektor Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk, Monica Mihaela Tudor PhD z Romanian Academy Institute of Agricultural Economics z Rumunii oraz Klaus Wagner PhD z Federal Institute of Agricultural Economics z Austrii.

Po zakończeniu obu sesji prof. dr hab. inż. Jerzy Korczak, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych podsumował pierwszy dzień Konferencji, przekazując istotne uwagi i spostrzeżenia sformułowane podczas dyskusji. Zwieńczeniem pierwszego dnia Konferencji była uroczysta kolacja z udziałem zaproszonych gości, Władz Uczelni, członków Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich (European Rural Development Network ERDN) oraz pracowników Wydziału Nauk Ekonomicznych.

Wystąpienia trzeciego dnia Konferencji podzielono na dwie części, tj. sesję panelową i sesję wyjazdową, podczas których podjęto dyskusję nad tezami do 10 wystąpień. Sesja panelowa zatytułowana *Zielona transformacja wsi i rolnictwa – jak ją zacząć i skutecznie przeprowadzić w czasach niepewności?*, której moderatorami byli prof. dr hab. Marek Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego oraz prof. dr hab. Sławomir Kalinowski z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk, rozpoczęła trzeci dzień Konferencji. Prelegenci w tej sesji koncentrowali swoje wystąpienia wokół następujących tematów. *Dobre wsparcie jest na wyciągnięcie ręki! Innowacyjny program Smart Villages mający na celu zwiększenie spójności sąsiedztwa* zaprezentowany przez mgr Piotra Jaśkiewicza z Fundacji Nauka dla Środowiska. Drugie wystąpienie dotyczyło *Potencjału wydobywania fosforu ze źródeł wtórnych jako strategii zwiększania odporności sektora rolnego na przykładzie Polski* i było przygotowane przez mgr Beatę Jurga, prof. dr hab. Jerzego Kopińskiego oraz mgr Piotra Jurga z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego. Następnie, prof. dr hab. Marek Wigier i dr inż. Adam Wasilewski z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego poddali dyskusji *Kierunki transformacji systemów żywnościowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej*. W następnym wystąpieniu autorzy – Irina Adriana Chiurciu PhD, prof. Maria Prisacariu PhD, Ion Certan PhD, Aurelia Ioana Chereji PhD,

University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine of Bucharest, Rumunia – dyskutowali na temat *BIZ w rumuńskim rolnictwie – rozwój obszarów wiejskich czy zawłaszczanie ziemi?* Po tym wystąpieniu, mgr Piotr Jurga, pracownik Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego zaprezentował temat *Możliwość wykorzystania biomasy rolniczej: zastosowanie modelu dynamicznego systemu dla województwa lubelskiego w Polsce*. Prezentacja była wykonana przy międzynarodowej współpracy razem z Stelios Rozakis PhD z Bioeconomy and Biosystems' Economics Lab, School of Environmental Engineering, Technical University of Crete w Grecja oraz Armands Grāvelsiņš PhD z Institute of Energy Systems and Environment, Riga oraz Technical University w Łotwie. *Gospodarstwa demonstracyjne na rzecz inteligentnego rolnictwa klimatycznego* to kolejny punkt wystąpień podczas sesji, do którego prezentację przygotowała Marta Mrnuštik Eng. z Institute of Agricultural Economics and Information w Czechach. Sesję zamknęło wystąpienie na temat *Oddolne inicjatywy przeciwdziałające zmianom klimatycznym na przykładzie tworzenia lokalnych partnerstw wodnych i spółdzielni energetycznych w województwie kujawsko-pomorskim* przedstawione przez dr Ryszarda Kamińskiego z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk.

Po dyskusjach w sesji panelowej uczestnicy Konferencji udali się do autokarów, aby po krótkiej podróży powrócić do naukowych rozważań na temat *Alternatywnych i innowacyjnych działalności na obszarach wiejskich*, podczas sesji wyjazdowej. Sesję wyjazdową prowadziła prof. dr hab. Monika Stanny z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk. W wystąpieniach akcentowano następujące zagadnienia. Klaus Wagner PhD z Federal Institute of Agricultural Economics w Austria podjął temat *Innowacji w politykach rozwoju obszarów wiejskich*. Rewitalizacja społeczna obszarów wiejskich. Dr Małgorzata Czerwińska-Jaśkiewicz i dr Patrycjusz Zarębski reprezentanci Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej przygotowali wystąpienie na temat *Jak planować rozwój lokalny?*. Ostatnią, kończącą sesję prezentacją była wystąpienie na temat *Różnic terytorialnych w absorpcji wybranych form wsparcia z programu rozwoju obszarów wiejskich w Polsce*, którą zaprezentowali prof. dr hab. Agnieszka Baer-Nawrocka i prof. dr hab. Arkadiusz Sadowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Sesja wyjazdowa Konferencji odbyła się w Ogrodach Tematycznych „Hortulus” w Dobrzycy.

Podsumowania obrad i oficjalnego zakończenia Konferencji dokonali prof. dr hab. inż. Jerzy Korczak, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej oraz prof. dr hab. Paweł Chmieliński, Prezes Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich ERDN, którzy wręczyli prowadzącym sesje panelowe, dyskusyjną i wyjazdową podziękowania i certyfikaty. Różnorodność tematów, kompetencje prelegentów oraz zainteresowanie słuchaczy

spowodowały, że Konferencja umocniła organizatorów w przekonaniu, że budowanie relacji między środowiskiem naukowym ekonomistów rolnictwa, organizacji pozarządowych, praktyków życia gospodarczego jest istotne przy identyfikowaniu szans i zagrożeń dla europejskiego rolnictwa XXI wieku. Ponadto, podkreślili efekt międzynarodowego transferu wiedzy, doświadczeń i badań związanych z tworzeniem skutecznych polityk na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa. Politechnika Koszalińska dzięki organizacji Konferencji czynnie włączyła się w trwający od 2002 r. międzynarodowy dialog naukowy, prowadzony na forum Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich ERDN.